

Rzecznik Praw Dziecka przedstawił stanowisko dotyczące projektu ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Marek Michałak proponuje w nim, aby świadczenia wychowawcze w wysokości 500 złotych przysługiwało również na pierwsze dziecko w rodzinie, niezależnie od progu dochodowego.

W wystąpieniu generalnym do Elżbiety Rafalskiej, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej RPD stwierdził, że systemowe wsparcie rodzin wychowujących dzieci, poprzez przyznanie im świadczenia wychowawczego jest pożądanym narzędziem polityki prorodzinnej, znanym w Unii Europejskiej. Pozytywnie komentuje pomysł przyznania dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka. Za korzystne uznaje wyłączenie dochodów uzyskiwanych z tytułu świadczenia wychowawczego z katalogu dochodów warunkujących nabycie prawa do świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń materialnych dla uczniów.

Dodatkowo, zdaniem Marka Michałaka należałoby rozważyć uwzględnienie szczególnej sytuacji osoby samotnie wychowującej dziecko, będącej w trudnej sytuacji materialnej, której dochód na członka rodziny nieznacznie przekroczy progi dochodowe wskazane projektem.

Rzecznik w swoim wystąpieniu pisze także, że otrzymuje głosy, iż projekt może nierówno traktować rodziny wychowujące tylko jedno dziecko. Jego zdaniem brak jest obiektywnego uzasadnienia dla odmiennego traktowania pierwszego dziecka w rodzinie. Proponuje, aby w ustawie świadczenie wychowawcze przysługiwało również na pierwsze dziecko, niezależnie od progu dochodowego.

Kontynuując wątek równego traktowania dzieci RPD sygnalizuje, że w przypadku nieuwzględnienia wskazanych powyżej uwag należy objąć definicją dziecka z niepełnosprawnością, również dziecko o lekkim stopniu niepełnosprawności. Projekt ustawy zakłada, że w rodzinie wychowującej dziecko w wieku 16 - 18 lat, legitymujące się lekkim stopniem niepełnosprawności, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwać będzie wówczas, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy 800 zł. Kwota ta zdaniem Rzecznika powinna wynosić 1200 zł, ponieważ proponowane rozwiązanie prowadzi do niczym nieuzasadnionego, nierównego traktowania rodzin i dzieci.

Marek Michałak zwrócił również uwagę na sytuację, która może spotkać rodzinę wychowującą dwójkę dzieci. Po ukończeniu przez starsze dziecko pełnoletności, drugie dziecko automatycznie staje się pierwszym, co do którego zaczynają obowiązywać progi dochodowe. W wielu przypadkach może to skutkować utratą świadczenia przez dziecko, które takie świadczenie otrzymywało. Zdaniem RPD dalej powinno być do niego uprawnione z racji pozostawania starszego dziecka pełnoletniego na utrzymaniu rodziny.

W wystąpieniu RPD rozważa możliwość poszerzenia zakresu podmiotowego ustawy na pełnoletnie dzieci uczące się, co korespondowałoby z rozwiązaniami przyjętymi w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Pozostawienie projektu bez zmian, będzie zdaniem rzecznika skutkowało brakiem spójności rozwiązań prawnych w zakresie świadczeń dla osób pełnoletnich, kontynuujących naukę.